

ŘEHOLE NAŠEHO SVATÉHO OTCE AUGUSTINA

1. Především, nejmilejší bratří, milujte Boha a po něm svého bližního, protože tato přikázání jsou nám dána jako hlavní.
2. A toto, co následuje, jsou předpisy, které nařizujeme vám, žijícím v klášteře, abyste je zachovávali.

Kapitola I. ÚČEL A ZÁKLAD SPOLEČNÉHO ŽIVOTA

3. Hlavní důvod, proč jste se sešli v jednotě, je ten, abyste v souladu žili v domě a abyste byli jedné mysli a jednoho srdce na cestě k Bohu.
4. Nic nenazývejte svým vlastním majetkem, ale všechno mějte společné a váš představený ať každému přiděluje jídlo a oděv, a to nikoli stejně všem, protože nejste všichni stejně zdraví, nýbrž spíše každému podle jeho potřeb. Tak to čtete ve Skutcích apoštolů: „*Všechno měli společné a každému se přidělovalo, jak kdo potřeboval*“ (Sk 4,32.35).
5. Ti, kdo měli ve světě nějaký majetek, ať dbají na to, aby ho rádi sdíleli s ostatními, když vstoupili do kláštera.
6. Ti, kdo byli ve světě chudí, ať nehledají v klášteře, co nemohli mít ani ve světě, ale ať se jim dostává všeho, co pro své zdraví potřebují, i když jejich chudoba ve světě byla tak veliká, že se jim nedostávalo ani nejnnutnějších věcí. Ať se však nepokládají za šťastné proto, že se jim dostává pokrmu a oděvu, které ve světě mít nemohli.
7. Ať nenosí své hlavy vysoko, protože mohou žít ve společnosti těch, k nimž se venku neodvážili ani přistoupit; spíše ať se jejich srdce pozvedá k Bohu a netouží po světské marnosti, aby se nestalo, že by kláštery byly ku prospěchu bohatým a nikoli chudým, protože bohatí by se v nich stávali poníženi, ale chudí **by** se nadýmali pýchou.
8. Na druhé straně však zase ti, kteří ve světě něco znamenali, nemají pohrdat svými bratry, kteří žili v chudobě, než přišli do tohoto svatého bratrství. Mají být více hrdí na společenství svých chudých bratří než na vysoké postavení svých bohatých rodičů. Ať se také nehonosí, jestliže přispěli komunitě něčím ze svého majetku. Ani ať se nevychloubají svým bohatstvím sdíleným s klášteřem ještě

více teď, než když ho užívali ve světě. Skutečně, jakákoli neřest vede ke zlým skutkům, ale pýcha nastraží léčku i dobrým skutkům, aby je zmarnila. K čemu je vzdát se svého majetku a rozdat ho chudým, a stát se chudým, když se ubohá duše teď stane pyšnější pohrdáním bohatstvím, než byla, dokud ho vlastnila?

9. Žijte proto všichni ve svornosti a lásce a ctěte v sobě navzájem Boha, jehož jste se stali chrámy.

Kapitola II. MODLITBA

10. Horlivě se věnujte modlitbám v hodinách a dobách k tomu určených.

11. V oratoři ať se nikdo nezabývá ničím jiným, než k čemu je určena a od čeho má jméno. To proto, chce-li se případně někdo ve svém volném čase modlit i mimo stanovené hodiny, aby mu nebyl překážkou jiný, který se domnívá, že tam musí dělat něco jiného.

12. Když se modlíte k Bohu žalmy a chvalozpěvy, rozjímejte v srdci slova, která pronášíte ústy.

13. A nezpívejte než to, co je ke zpěvu určeno. O čem nečtete, že se má zpívat, to nezpívejte.

Kapitola III. UMÍRNĚNOST A ODŘÍKÁNÍ

14. Svě tělo krotte pústem a zdrženlivostí v jídle i nápoji, pokud to zdraví dovoluje. Nemůže-li se někdo postit, ať alespoň mimo dobu společného jídla nic nepřijímá, není-li nemocen.

15. U stolu poslouchajte bez vyrušování a hádek, co se vám předčítá, dokud od stolu nevstanete, aby nejenom ústa přijímala pokrm, ale i uši dychtily po slovu Božím.

16. Jestliže ti, kteří jsou pro svůj dřívější způsob života choulostivější, dostávají lepší pokrm, ať jim bratří, kteří jsou následkem jiného způsobu života silnější, nezávidí, a nepokládají to za nespravedlnost. Ať je také nepovažují za šťastnější, že se jim dostává něčeho, co nedostávají sami. Spíše ať se radují, že se těší dobrému zdraví, které ostatní nemají.

17. A jestliže ti, kdo přišli do kláštera s choulostivým zdravím díky předchozímu delikátnějšímu způsobu života, dostávají lepší pokrm, oděv, lůžko a příkrývky než jejich silnější, a proto šťastnější bratří, potom ať si tito silnější uvědomí, jak velmi se jejich slabší bratří uskromnili tím, že ze svého světského způsobu života přišli sem, i když ještě nejsou schopni dosáhnout úrovně střídmosti svých silnějších bratří. Proto ať nechtějí mít všichni to, čeho se navíc dostává některým ne jako pocty, nýbrž ze shovívavosti; jinak by totiž došlo k politováníhodnému nepořádku, zatímco by bohatí přicházející do kláštera zde usilovali o největší odříkání, chudí by se naopak stali pohodlnějšími.

18. Nemocní ovšem mají dostat méně jídla, aby se jim nepřitížilo; v nemoci však o ně pečujte tak, aby se zase rychle zotavili, i kdyby přišli z podmínek extrémní chudoby, protože nemoc způsobila u nich stejnou choulostivost, jako u bohatších jejich předešlý způsob života. Když ale opět nabydou svoji dřívější sílu, ať se vracejí k svému šťastnějšímu způsobu života, v němž služebníci Boží vynikají tím více, čím méně potřebují. Po uzdravení, ať je požitkem z jídla nedrží v tom pohodlí, k němuž se dostali kvůli potřebám v nemoci. Spíše ať se považují za bohatší, když budou zdatnější ve snášení umírněnosti. Neboť lepší je méně potřebovat než více mít.

Kapitola IV. ZACHOVÁVÁNÍ ČISTOTY A BRATRSKÉ NAPOMENUTÍ

19. Váš oděv ať je nenápadný, a nechtějte se líbit svým oblečením, nýbrž svými mravy.

20. Jdete-li někam, jděte společně a spolu zůstávejte, i když dojdete, kam míříte.

21. Na vaší chůzi, chování a veškerém vystupování ať není nic, co by pohoršilo zrak ostatních, ale všechno ať je přiměřené vašemu svatému stavu.

22. Váš pohled, i když padne na nějakou ženu, ať upřeně nespočívá na žádném. Není vám ovšem zakázáno vidět ženy, jdete-li někam, ale je hříšné toužit po nich nebo si přát, aby ony toužily po vás. Vždyť žádostivá touha po ženách se roznítí nejen dotykem a náklonností, ale i pohledem. Neříkejte, že vaše srdce je čisté, jsou-li vaše oči nečisté, neboť nečistý pohled prozrazuje nečisté srdce. A když se dvě srdce, aniž by ústa cokoli řekla, vzájemným pohledem projeví jako nečistá, a vzájemným vzplanutím si libují v tělesné touze, mravní čistota je již ztracena, ačkoli se těla ještě neposkvřila nečistými skutky.

23. Proto ten, kdo na ženu upře zrak a těší se z pohledů, kterými ho ona vyhledává, ať si nemyslí, že ho při tom nikdo nevidí. Pozoruje ho při tom leckdo, o kom by se toho ani nenadál. Ale i kdyby všechno zůstalo utajené před lidmi, jak se zachová před Bohem, který vidí a nic před ním není skryto? Nebo se snad domnívá, že ho nevidí, protože je shovívavější, o kolik je moudřejší? Jeho ať se bojí muž, který se mu zasvětil, a pak si nebude přát hříšně se zalíbit ženě. Ať myslí na to, že Bůh vidí všechno, a pak nezatouží hříšně hledět na ženu. Písmo svaté doporučuje bázeň Boží také v této věci, když praví: „V ošklivosti má Hospodin toho, který upírá svůj zrak“ (Přísl. 27,20).

24. Jste-li tedy společně v kostele nebo kdekoli jinde, kde jsou ženy, vzájemně si chraňte čistotu a Bůh, který ve vás přebývá, bude vás tak vašim přičiněním chránit.

25. Zpozorujete-li na někom z vás tuto žádostivost očí, o níž mluvím, ihned ho napomeňte, aby se chyba napravila ještě v začátcích, dříve než pokročí.

26. Jestliže však hned po vašem napomenutí nebo kdykoli později se dopustí stejného přestupku, je každý, kdo si toho všimne, povinen oznámit to představenému, neboť takový bratr je nemocen a potřebuje léčení. Nejprve však upozorněte ještě jednoho nebo dva bratry, aby byl ústy dvou neb tří svědků usvědčen a s náležitou přísností pokárán. Nemyslete si, že jednáte zlomyslně, když něco takového oznámíte. Nebyli byste bez viny, kdybyste nechali své bratry svým mlčením upadnout do zkázy, ačkoli jste je mohli svým napomenutím napravit. Kdyby tvůj bratr měl na těle ránu a skrýval ji ze strachu před léčbou, nebylo by kruté o tom mlčet, a naopak milosrdné to oznámit? Tím spíše je třeba oznámit jeho situaci, aby bratr neutrpěl ještě ničivější zhoubu svého srdce.

27. Kdyby se však i přes vaše napomenutí nechtěl napravit, je vaší povinností oznámit to představenému ještě dřív, než upozorníte jiné bratry, kteří ho mají usvědčit, kdyby zapíral. Snad ho přece bude moci napomenout v soukromí, aniž se o tom dozví ostatní. Bude-li však zapírat, přiberte ještě další dva svědky, aby byl v přítomnosti všech nejen od jednoho obviněn, nýbrž od dvou nebo tří svědků usvědčen. Bude-li takto usvědčen, má podle úsudku představeného nebo kněze majícího autoritu, přijmout určený trest. Bude-li se tomu vzpírat, ať je z vaší komunity vyloučen, i kdyby s tím sám nesouhlasil. Ani to se neděje z krutosti, nýbrž z milosrdenství, aby kvůli jeho velmi škodlivé nákaze nebylo ztraceno mnoho dalších.

28. Co už jsem řekl o nekázni očí, to svědomitě zachovávejte vždycky, kdykoli vidíte jakýkoli hřích: máte ho odhalit, zabránit mu, oznámit jej, usvědčit z něho a potrestat – vše s láskou k člověku a s nenávisť k hříchu.

29. Kdyby však někdo zašel tak daleko, že by tajně od nějaké ženy přijímal dopisy nebo dárky, třebaže malé, odpusťte mu a modlete se za něho, jestliže se sám ze všeho vyzná; bude-li však přistižen a usvědčen, ať je podle úsudku kněze nebo představeného přísněji potrestán.

Kapitola V. ČASNÉ VĚCI A STAROST O NĚ

30. Šaty si ukládejte na jedno místo pod péčí jednoho nebo dvou bratří nebo kolika je třeba, aby se o ně starali a chránili před moly. A jako jíte z jedné spíže, tak se také oblékejte z jednoho šatníku. Nestarejte se pokud možno o to, jaký oděv se na vás při změně ročního období dostane a zda každý obdrží to, co si tam uložil, anebo co nosil někdo jiný; hlavně ať je postaráno, aby každý měl, co potřebuje. Kdyby však proto mezi vámi vznikaly spory a mrzutosti, a kdyby si někdo stěžoval, že dostal horší šaty, než nosil dříve, a myslí si, že je pod jeho úroveň nosit oblečení po někom jiném, ať je vám to důkazem, kolik se vám ještě nedostává na vnitřním a svatém rouchu duše, když se hádáte kvůli tělesnému oděvu. Ale i když se vám tato slabost trpí a dostáváte každý, co jste si uložili, ukládejte to alespoň do společné šatny a pod společný dohled.

31. Má to být proto, aby nikdo nepracoval sám pro sebe, nýbrž pracujte pro společný prospěch usilovněji a radostněji, než kdybyste pracovali každý sám pro sebe. Vždyť o lásce je psáno, že „nehledá svůj prospěch“ (1 Kor. 13,5), ale klade společný prospěch nad vlastní a nikoli vlastní nad společný. Čím větší bude tedy vaše péče o společné dobro než o vlastní, tím větší bude váš duchovní pokrok. Tak nad všemi vašimi pomíjejícími potřebami života bude zářit vysoká hodnota lásky, která nepomíjí.

32. Daruje-li tedy někdo svým synům nebo příbuzným v klášteře šatstvo nebo jiné potřebné věci, ti je nesmějí přijmout tajně jako svůj majetek, nýbrž musí být předány k dispozici představenému, který je může jako společnou věc dát tomu, kdo ji nejvíce potřebuje. Přijme-li však někdo něco tajně, ať je odsouzen jako zloděj.

33. Šaty si perte buď sami nebo v prádelnách, jak určí představený, a to proto, aby přílišná péče o čistotu šatu neposkvřila duši uvnitř.

34. Ani tělu neodpírejte koupel, vyžaduje-li to zdraví. Na radu lékaře ať se tak stane bez odmluvy, a i kdyby snad pacient nechtěl, ať vykoná na příkaz představeného, co je potřebné pro jeho zdraví. Kdyby si to však některý bratr

sám přál, a nebylo by to pro něj dobré, ať není jeho žádosti vyhověno. Někdy se nám totiž škodlivé věci zdají jako prospěšné, protože nám přinášejí potěšení.

35. Konečně, naznačí-li služebník Boží tělesné potíže, i když jejich příčina není zjevná, ať se mu věří bez váhání. Ale pokud je nejisté, že léčba, která se mu líbí, je pro něj vhodná, poraďte se s lékařem.

36. Do veřejných lázní nebo kamkoli jinam je zapotřebí jít, jděte alespoň dva nebo tři společně a každý z vás ať jde s tím, koho mu představený určí.

37. Péče o nemocné bratry, ať už v rekonvalescenci nebo jinak indisponované, přestože nemají horečku, má být svěřena bratrovi, který si může ze společných zásob vyžádat, co podle jeho mínění každý z nich potřebuje.

38. Také ti, kdo se starají o jídlo, oděv a knihy, ať ochotně poslouží svým bratřím.

39. O knihy žádejte v určenou hodinu každého dne. Kdo přijde v jinou dobu, nedostane je.

40. Avšak ti, kdo mají na starosti oděv a obuv, ať vydají bez zdráhání každému, co potřebuje.

Kapitola VI. ODPROŠENÍ A ODPUŠTĚNÍ

41. Spory mezi sebou vůbec nemějte, nebo je alespoň co nejrychleji ukončujte. Jinak hněv preroste v zášť, z třísky učiní trám a z člověka vraha. Neboť je psáno: „Kdo nenávidí svého bratra, je vrah“ (1 Jan 3,15).

42. Kdo někomu ublížil nadávkou nebo zlým slovem, nebo ho dokonce obvinil ze zločinu, ať hledí co nejrychleji napravit, co zavinil. Poškozený ať také odpustí bez váhání. Jestliže jste se urazili vzájemně, navzájem si odpusťte, a to kvůli vašim modlitbám, které se máte modlit tím upřímněji, čím častěji je opakujete. Jistě je lepší ten, kdo se dává častěji strhnout hněvem, ale hned poprosí za odpuštění toho, vůči komu se dopustil bezpráví, než ten, kdo není hněvivý, ale jen nerad prosí za prominutí. Avšak bratr, který nikdy nechce prosit o odpuštění nebo neprosí upřímně, je nadarmo v klášteře, i když není propuštěn. Proto se chraňte prudkých slov. Jestliže vám však už vyklouzla z úst, nestyďte se vyřknout hojivá slova stejnými ústy, která ránu způsobila.

43. Musíte-li však být někdy přísní, aby byl pořádek a kázeň, a cítíte-li, že jste užili přehnaně ostrá slova, nemusíte své podřízené prosit za prominutí, abyste u

nich přílišnou pokorou neztratili nezbytnou autoritu. Proste spíše Pána všeho stvoření, který ví, jak velice milujete své podřízené, i když jste je příliš tvrdě pokárali. Láska mezi vámi však nemá být pozemská, nýbrž duchovní.

Kapitola VII. AUTORITA A POSLUŠNOST

44. Představeného poslouchejte jako svého otce, s patřičnou úctou, abyste neurazili Boha v něm; a ještě ochotněji poslouchejte kněze, který se o vás stará.

45. Přísluší hlavně představenému dohlížet na to, aby se všechna pravidla svědomitě zachovávala, a v případě, že bylo něco zanedbáno, postarat se o to, aby prohřešek nebyl bezstarostně přehlížen, ale byl potrestán a napraven. Ať předloží však knězi, který se těší u vás větší autority, všechny záležitosti, které přesahují jeho pravomoc nebo jeho síly.

46. Představený ať se nepovažuje za šťastného proto, že vám ze své pravomoci přikazuje, ale že vám z lásky slouží. Před vámi ať stojí výše, kvůli důstojnosti plynoucí z jeho úřadu, ale před Bohem ať se sklání v bázni k vašim nohám. Ať je pro všechny příkladem dobrých skutků. Ať napomíná nespokojené a těší malomyslné, ať se ujímá slabých a ke všem je trpělivý. Ať miluje kázeň a s rozvahou ji ukládá. Ať více touží po vaší lásce než po vaší bázni, ačkoli je obojího potřeba. Ať si je vždy vědom, že se za vás jednou bude zodpovídat u Boha.

47. A proto, když ho více posloucháte, prokážete milosrdenství nejenom sobě, ale také jemu, neboť žije ve větším nebezpečí ten, kdo stojí výše nad vámi.

Kapitola VIII. ZACHOVÁVÁNÍ ŘEHOLE

48. Dej Bůh, abyste toto všechno zachovávali s láskou, jako milovníci duchovní krásy a jako ti, kteří svatým spolužitím vydávají dobrou vůni Kristovu, ne jako nevolníci podrobení zákonu, nýbrž jako svobodní lidé žijící pod milostí Boží.

49. Abyste se však v této knížečce mohli vidět jako v zrcadle a nic nezapomněli, ať je vám předčítána jednou za týden. Shledáte-li, že zachováváte všechno, co je v ní psáno, děkujte Bohu, od něhož všechno dobro pochází. Shledá-li však někdo z vás na sobě ještě nedostatky, ať jich lituje a příště se jich vyvaruje. Ať se modlí, aby mu Bůh jeho vinu odpustil, a aby nebyl uveden do pokušení.